

Sammenhæng mellem amning og mælkemængde for præmature børn og deres mødre

Ragnhild Måstrup, sygeplejerske, IBCLC
Videnscenter for amning af børn med specielle behov, Rigshospitalet
Neonatalafdelingen Hvidovre Hospital, Danmark

Baggrund

I Danmark ammes færre præmature end mature børn. Formålet var at undersøge hvilke faktorer, der havde indflydelse på om præmature børn blev ammet ved udskrivelse fra neonatalafdeling.

Metode

108 præmature børn (91 mødre) deltog i undersøgelse. Børnenes median GA var 32 uger + 6 dage (28+2 – 36+4), median fødselsvægt 1804 gram (879 – 2770), 34 børn var tvillinger. Mødrenes mean alder var 30 år, 34% var flergangsfødende (kun 1% havde ikke ammet før), 65% havde videregående uddannelser, 20% havde ingen uddannelse, 18% var rygere, 19% havde anden etnisk baggrund end nordisk. Hospitalets mælkekøkken målte dagligt mødrenes mængde af udmalket mælk. Mødrene besvarede et spørgeskema den første uge efter barnets fødsel, og endnu et ved barnets udskrivelse til hjemmet

Konklusion

Denne undersøgelse viste, at hyppigste årsag til ikke at amme et præmaturot barn var manglende mælk. Problemet med for lidt mælk opstod tidligt. Der var signifikant færre SGA-børn, tvillinger og børn der havde suttet på suttebrik, der blev ammet ved udskrivelse fra neonatalafdelingen.

Implikationer

Der bør dagligt være opmærksomhed på moderens mælkemængde. Ved evt. fald i mælkemængden, bør intervention ske hurtigt. Ekstra støtte bør gives til mødre med tvillinger og mødre uden uddannelse.

Bliver flere børn ammet, hvis flere mødre har tilstrækkelig mælk til deres barn/børn?

Resultater

Blandt undersøgelsens 108 børn blev 69% ammet ved udskrivelse, 11% blev delvist ammet og 19% fik flaske. Der var ingen forskel i gestationsalder mellem præmature børn, der blev ammet fuldt, ammet delvist eller ikke blev ammet ved udskrivelse, men børn der ikke blev ammet havde lavere fødselsvægt, det vil sige var small for gestational age (SGA). Signifikant flere mødre, der havde brugt suttebrik, ammede ikke deres barn ved udskrivelse ($p < 0,002$). Indikation for brug af suttebrik er ikke undersøgt. Næsten alle mødre, der følte at de ikke havde fået støtte i tilstrækkelig grad til amning, havde brugt suttebrik ($p < 0,004$).

Mødre der ikke ammede ved barnets udskrivelse havde signifikant mindre mælk ($p < 0,0005$), flere fik aldrig tilstrækkelig mælk til deres barn ($p < 0,0005$), og de malkede færre gange ud pr. døgn ($p < 0,0005$). 5 børn fik modermælk på flaske (i alt 74% børn var eksklusivt modermælksernærede). Blandt mødre, der ikke ammede deres præmature barn ved udskrivelse, var der signifikant flere rygere ($p < 0,01$) og færre med videregående uddannelser ($p < 0,05$), men der var ikke forskel på mødrenes alder, tidligere ammeerfaring, eller om mødrene havde anden etnisk baggrund end nordisk.

Mødre der ammede deres barn ved udskrivelse, havde opretholdt mælkeproduktionen med gennemsnitligt 4,9 udmalkninger i døgnet efter mælken var løbet til. Dette er lavere end normale vejledninger. Det vigtigste er at moderen har mælk nok til sit barn.

Der var 34 tvillinger blandt de 108 børn. Signifikant færre tvillinger (53%) blev ammet fuldt ved udskrivelse i forhold til "singles" (77%) ($p < 0,014$).

Median data	Total 108 børn	Ammes fuldt 69%	Ammes delvist 11%	Ammes ikke 19%
GA	32+6	33+2	32+6	32+6
Fødselsvægt	1742	1875 **	1658	1565 **
Selvregulering PMA	36+5	36+5	37+0	37+0
Selvregulering vægt	2456	2486	2640	2437
Aldrig nok mælk	37%	24% * **	42% *	81% **
% mælk af barnets behov	111%	127% **	87% *	46% * **
Antal pumpninger (udmalkn./døgn)	4,7	4,9 *	4,1 *	3,7 *
Mor ryger	18%	8% *	40%	47% *
Brugt suttebrik	40%	28% *	83% *	57% *

*= $p < 0,05$ **= $p < 0,0005$, GA= gestations alder, PMA= postmenstruel alder